

ध्वनी प्रदूषण(नियमन व नियंत्रण) नियम,

२००० च्या अंमलबजावणी बाबत.....

महाराष्ट्र शासन

क्रमांक ध्वनीप्र २०००/प्र.क्र. २४ / तां.क.३ (भाग-३)

पर्यावरण विभाग, मंत्रालय,

नविन प्रशासन भवन, १५ वा मजला,

मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : ७ एप्रिल, २००३

- वाचा :-**
१. केंद्रिय वने व पर्यावरण मंत्रालयाची अधिसूचना क्र.एस.ओ. १२३(इ), दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०००.
 २. राज्य शासनाचा समक्रमांकाचा दिनांक १६ ऑगस्ट, २००० चा शासन निर्णय.
 ३. राज्य शासनाचा समक्रमांकाचा दिनांक १५ जून, २००१ चा शासन निर्णय.
 ४. केंद्रिय वने व पर्यावरण मंत्रालयाची अधिसूचना क्र.एस.ओ.१०८८(इ), दिनांक ११ ऑक्टोबर, २००२.

प्रस्तावना :- केंद्रिय पर्यावरण मंत्रालयाच्या ध्वनी प्रदूषण नियमन व नियंत्रण नियम, २००० च्या परिच्छेद ५(२) नुसार ध्वनिक्षेपक व ध्वनिवर्धक यांचा वापर श्रोतगृहे, सभागृहे, सामुहिक सभागृहे आणि मेजवानी कक्ष या सांख्य्या बंद जागां खेरीज इतर ठिकाणी (रात्री १० वा. पासून सकाळी ६ वाजेपर्यंत) करता येत नाही. या नियमामध्ये दिनांक ११/१०/२००२ रोजीच्या शासन आदेशाद्वारे केंद्र शासनाने सुधारणा केली असून नियम ५ मध्ये उपनियम (३) चा नव्याने समावेश करण्यांत आलेला आहे. त्यान्वये ध्वनी प्रदूषणाची पातळी विहित मर्यादेत राखून वर्षभरामध्ये १५ दिवस ध्वनिक्षेपक व ध्वनिवर्धक यांचा वापर श्रोतगृहे, सभागृहे, सामुहिक सभागृहे आणि मेजवानी कक्ष या सांख्य्या बंद जागां खेरीज इतर ठिकाणी रात्री १० वाजेपर्यंत ऐवजी रात्री १२ वा. पर्यंत सांस्कृतिक कार्यक्रम व धार्मिक सणांकरिता करता येऊ शकेल. तथापि वर्षभरातील १५ दिवस कोणते हे ठरविण्याची जबाबदारी राज्य शासनावर होती. ध्वनीक्षेपक व ध्वनिवर्धक वापरासाठी वर्षभरातील १५ दिवसांसाठी वेळेत सूट देण्याबाबत प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :- ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० च्या नियम ५ च्या उपनियम (३) नुसार, ध्वनीक्षेपक व ध्वनिवर्धक यंत्रणेचा वापर, श्रोतगृहे, सभागृहे, सामुहिक सभागृहे आणि मेजवानी कक्ष यासांख्य्या बंद जागांखेरीज इतर ठिकाणी खालील प्रमाणे १५ दिवसांसाठी फक्त ध्वनीची विहित मर्यादा राखून सकाळी ६ वाजल्यापासून रात्री १२ वाजेपर्यंत करता येईल.

गणपती उत्सव	-	पाचवा दिवस, गौरी विसर्जन दिवस व अंनंत चतुर्दशीचा दिवस (एकूण ३ दिवस)
नवरात्री उत्सव	-	अष्टमी व नवमी (एकूण २ दिवस)
खिसमस	-	एक दिवस
३१ डिसेंबर	-	एक दिवस
दिवाळी सण	-	दोन दिवस (धनत्रयोदशी व लक्ष्मीपूजन)
ईद-ए-मिलाद	-	एक दिवस
शिवजयंती	-	एक दिवस

(क.मा.प.)....

H-120(200-4-03)-1

डॉ. आंबेडकर जयंती - एक दिवस
उर्वरित तीन दिवस - संबंधित क्षेत्रातील ध्वनी प्राधिकरणाने जिल्हाधिकाऱ्यांच्या सल्ल्याने स्थानिक धार्मिक उत्सव व सांस्कृतिक कार्यक्रमांसाठी त्या क्षेत्रातील लोकांच्या मागणीनुसार परवानगी द्यावी.

जिल्ह्यातील नगरपालिका / महानगरपालिका क्षेत्रात तीन दिवसांपेक्षा जास्त दिवस सर्वसाधारण कार्यक्रमांस परवानगी देता येणार नाही. मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात तीन दिवसांसाठी परवानगी देताना राज्य शासनाच्या सहमतीने परवानगी देता येईल. जिल्ह्यातील इतर भागामध्ये तीन दिवसांसाठी परवानगी देताना 'ध्वनी प्रदुषण नियंत्रण प्राधिकरण' व जिल्हाधिकारी यांनी निर्णय घ्यावा. वरीलप्रमाणे ध्वनीवर्धक व ध्वनीक्षेपक वापरण्याबाबतची सूट वर्षभरातील 15 दिवसांपेक्षा जास्त होणार नाही याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी व 'ध्वनी प्रदुषण नियंत्रण प्राधिकरण' यांची राहिल. अशा प्रकारची परवानगी देताना ध्वनी प्रदुषण नियम 2000 मधील नियम 3 व 4 चे अनुपालन करण्यांत यावे. ध्वनी प्रदुषण नियम 2000 अंतर्गत स्थापन केलेल्या ध्वनी प्राधिकरणाने प्राधिकरणाकडे प्राप्त तक्रारींचा व त्यावर केलेल्या कार्यवाहीचा त्रैमासिक अहवाल राज्य शासनास विलंब न करता पाठवावा.

हे आदेश हा शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिवसापासून लागू राहतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

ठा.जी.बन.करोडे
(ग.नि.वराडे)

संचालक (पर्यावरण), महाराष्ट्र शासन

प्रति,
मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
मा. मंत्री (पर्यावरण)
मा. राज्यमंत्री (पर्यावरण)
मुख्यसचिव, महाराष्ट्र शासन
अपर मुख्यसचिव, गृह विभाग.
प्रधान सचिव, गृह विभाग.
प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य इ.
सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व पोलीस आयुक्त
पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य
सर्व जिल्हा पोलीस अधिक्षक
सर्व मंत्रालयीन विभाग
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई. (प्रसिध्दीसाठी)
संचालक, मुंबई दूरदर्शन केंद्र, वरळी, मुंबई. (प्रसिध्दीसाठी)
संचालक, आकाशवाणी, मुंबई. (प्रसिध्दीसाठी)
निवडनस्ती (पर्यावरण विभाग)

H-120 (200-4-03)-1a